

BỐN CON BÀI CỦA MỸ TRONG VIỆC CHỐNG LẠI CHÍNH QUYỀN CỦA ÔNG MADURO ĐỀU THẤT BẠI

Phúc Tiến*

Tóm tắt: Venezuela đang là tâm điểm của những bất ổn xã hội khi cùng lúc đất nước này đang tồn tại hai vị Tổng thống, một được bầu, một tự xưng. Các nước lớn cũng chia rẽ sâu sắc trong việc giải quyết xung đột, trong đó Mỹ là nước tỏ ra hết sức cay cú và đang tìm mọi cách hạ bệ chính phủ của Tổng thống Maduro để kiểm soát sân sau của mình. Song, xem ra sự việc không đơn giản như mong muốn.

Từ khoá: Trừng phạt, chia rẽ, thất bại.

Abstract: Venezuela where there have currently existed two presidents (one is elected and the other self-proclaimed), is the center of social instability. Big countries are also deeply divided in resolving conflicts, in which the United States proves to be extremely revengeful and is seeking ways to bring down President Maduro's government so as to control its backyard. However, it seems that things are not so simple as expected.

Keywords: Punishment, division, failure.

Tháng 1/2019, nhà lãnh đạo phe đối lập Juan Guaido tuyên bố trở thành “Tổng thống lâm thời” của Venezuela. Ngay lập tức, Mỹ ủng hộ tuyên bố trên và tìm mọi cách giúp đỡ ông Guaido nhằm lật đổ Tổng thống Maduro. Nhưng mọi nỗ lực của Mỹ cho đến thời điểm này đều thất bại. Trong đó, 4 con bài lớn đã được tung ra.

Thứ nhất, thất bại trong việc trừng phạt kinh tế. Các lệnh trừng phạt về kinh tế của Mỹ, nhất là trừng phạt đối với ngành dầu lửa của Venezuela, là phản tác dụng. Việc trừng phạt chỉ khiến chính quyền ông Maduro đến gần với Nga hơn. Thậm chí, với việc trừng phạt làm mất đi hàng nghìn việc làm và hàng tỷ Đôla doanh thu sẽ khiến ông Maduro có nhiều vũ khí hơn để lên án Mỹ, đang phá huỷ Venezuela và làm cho cuộc sống của người dân Venezuela trở nên khó khăn hơn. Đây chính là “vật tế thần” được ông Maduro sử dụng để đổ lỗi cho tình trạng khó khăn của nền kinh tế và giảm bớt áp lực

cho mình nhằm giành lại sự ủng hộ của giới chức cấp cao, đặc biệt là lãnh đạo quân sự, mà ông rất cần để duy trì quyền lực;

Thứ hai, thất bại trong việc tìm cách chia rẽ nội bộ trong Chính phủ của Tổng thống Maduro. Nhiều người cho rằng, việc Mỹ tiết lộ tên các quan chức hàng đầu của Venezuela tham gia đàm phán với nhà lãnh đạo phe đối lập Juan Guaido được cho là một trong những động thái khó hiểu nhất của chính quyền Trump. Nhà trắng đã nêu tên 3 quan chức cấp cao trong chính quyền của ông Maduro tham gia đàm phán với phe đối lập nhằm có được sự chuyển nhượng quyền lực một cách hoà bình từ chính quyền của ông Maduro, gồm Bộ trưởng Quốc phòng, Chánh án Tòa án tối cao và người đứng đầu lực lượng bảo vệ Tổng thống kiêm phụ trách bộ phận tình báo quân sự. Thực ra, hành động công khai đưa tên các quan chức tham gia đàm phán cho thấy rõ âm

* Trường ĐH KD&CN Hà Nội.

muru của Mỹ nhằm gây chia rẽ và mất lòng tin trong chính quyền ông Maduro. Nhưng điều này đã không đạt kết quả. Trong bài phát biểu trên truyền hình ngày 1/5, Tổng thống Maduro đã phủ nhận việc các thành viên chính phủ của ông từng đàm phán với người của phe đối lập, nói rằng đó là tin giả nhằm gây chia rẽ trong Đảng XHCN thống nhất Venezuela.

Thứ ba, thất bại trong việc kêu gọi biểu tình lật đổ và tổ chức đảo chính quân sự. Từ khi tuyên bố làm Tổng thống lâm thời, ông Guaido liên tục kích động và kêu gọi các cuộc biểu tình nhằm lật đổ Tổng thống Maduro, nhưng tất cả đều không thành công. Ngày 30/4, vị “Thông thống tự xưng” đã phát động phong trào táo bạo nhất và mạo hiểm chưa từng có, khi công bố một video kêu gọi toàn quốc, bao gồm cả quân đội, nổi dậy và lật đổ ông Maduro. Chính quyền Mỹ cũng đưa ra tuyên bố ủng hộ mạnh mẽ lời kêu gọi của ông Guaido. Tuy nhiên, âm mưu tiến hành đảo chính quân sự nhằm lật đổ Tổng thống Maduro đã thất bại hoàn toàn do không nhận được sự hưởng ứng từ phía quân đội. Cái gọi là “trận đánh cuối cùng” của thủ lĩnh phe đối lập chỉ nhận được sự tham gia của vài chục binh sĩ và một số xe bọc thép. Ngay sau khi cuộc đảo chính bị dập tắt, Tổng thống Maduro đã có bài phát biểu nhấn mạnh, nếu phe đối lập của Guaido thực sự muốn nắm quyền, thì hãy nỗ lực giành chiến thắng qua bầu cử.

Cuối cùng, thất bại trong việc âm mưu áp dụng giải pháp quân sự. Chính quyền Trump đã không giấu diếm việc cân nhắc

giải pháp quân sự để loại bỏ ông Maduro nếu ông không tự từ chức. Tuy nhiên, tuyên bố này lại không nhận được sự ủng hộ của đa số người dân Mỹ, vì họ không muốn can thiệp quân sự vào Venezuela, bởi nếu điều đó xảy ra sẽ gây hậu quả thảm khốc và càng làm trầm trọng thêm tình trạng hỗn loạn tại quốc gia này, thậm chí còn khiến cuộc chiến giành quyền lực trở nên đẫm máu hơn. Venezuela có kho dự trữ vũ khí lớn nhất Tây bán cầu và nếu không được kiểm soát, có nguy cơ sẽ làm bùng phát các trận chiến ác liệt trên khắp các thành phố Venezuela. Thậm chí, ngay cả bản thân những người dân Venezuela muốn lật đổ Tổng thống Maduro cũng chỉ muốn Mỹ áp dụng các biện pháp trừng phạt và các biện pháp ngoại giao, chứ không phải là biện pháp quân sự vì điều này sẽ châm ngòi cho một cuộc nội chiến và chia rẽ chính người dân Venezuela. Điều này đã được Tổng thống Maduro cảnh báo: “Nếu chúng tôi và những người gây ra cuộc xung đột này đối đầu với nhau, thì điều gì sẽ xảy ra? Sẽ có một vụ thảm sát lớn ở Venezuela. Khi chúng ta chém giết nhau, những người ở Washington sẽ ăn mừng”.

Tóm lại, mọi biện pháp của Mỹ nhằm chống lại ông Maduro cho tới nay đều chịu thất bại. Thậm chí, những động thái của Mỹ lại càng tạo cho ông Maduro có thêm thời gian và căn cứ để củng cố quyền lực hơn. Mỹ hiển nhiên là rất cay cú và sẽ không chịu dừng bước. Nhưng theo các chuyên gia, mọi thứ ở Venezuela vẫn có thể thay đổi, nhưng tại thời điểm hiện tại, thì điều này dường như là không thể.

Tài liệu tham khảo:

1. Mỹ vẫn đau đầu về chính sách trừng phạt Venezuela (trang mạng Vox, 8/5/2019)
2. Venezuela, liệu chính quyền Maduro có thể trụ vững? (trang mạng dunjiaodu.com, ngày 5/5/2019).
3. Venezuela, các nước có lợi ích liên quan điều chỉnh chiến lược (trang mạng Stratfor, ngày 3/5/2019).